

- Typ av möte:** Miljömålskommitté
- Mötesdatum:** 2018-02-12, kl. 16:30
- Närvarande:** Hans Peters (C), Peter Zethraeus (M), Anna Kjellin Flory (M), Bjarne Hanson (L), Anders Tiger (KD), Carl-Magnus Grenningar (S), Roger Bydler (MP), Hans Wigren (V), Klara Palmberg Broryd, Anastasja Stengred, Liselott Eriksson, Henrik Svensson, Kaisa Kamppi

- Mötet öppnades av ordförande Hans Peters. Alla deltagare presenterade vilka miljöåtgärder de personligen gjort sedan senaste mötet. Därefter godkändes dagordningen med ändringen att ärende 5 skulle hanteras efter ärende 2.
- Resultat av Nätverkanalys - gångavstånd till friluftsområde samt status med miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv***

Liselott Eriksson naturvårds- och friluftstrateg redogjorde resultaten för nätverksanalysen avseende gångavstånd till friluftsområden.

Analysen visar att 61,5% av Nackabor har högst 1-kilometersgångavstånd till ett friluftsområde. För att utöka Nackabornas närhet till friluftsområden ska man enligt friluftsplänen identifiera hur detta beaktas i detaljplaner, planera för nya entréer, ha tydligare vägvisningar till närliggande friluftsområden, minska avstånden till olika besöksmål samt ha målet ”15 minuter från dörr till gran” med t.ex. nya och smartare trafiklösningar.

Avseende status med miljömålet ”Ett rikt växt och djurliv” redovisade Liselott Eriksson hur arbetet med indikatorerna fortlöper. Resultaten visar att 6 % av kommunytan är naturmark med höga naturvärden, 17,9 % är skyddad naturmark där Svärdsö och Trollsjön är de senaste områden vars reservatsbeslut hunnit laga kraft och därutöver ska nya personalresurser rekryteras för att påbörja en inventering av indikatorarter.

- Uppdaterat miljöprogram utifrån fattade beslut**
Klara Palmberg Broryd, förnyelsedirektör tillsammans med Anastasja Stengred, utredare på förnyelseenheten, redogjorde det uppdaterade miljöprogrammet med tidigare beslutade sakändringar. Utöver uppdateringarna har Miljöprogrammets syfte

fått en tydligare koppling till Nackas styrmodell.

Mindre korrekturändringar för ökad läsbarhet och förståelse framfördes och tas med till ärendet till KSAU.

4. Uppföljning av miljöprogrammet 2017, inför årsredovisning och rapport till KSAU/KS

Klara Palmberg Broryd, förnyelsedirektör, tillsammans med Anastasja Stengred redogjorde uppföljningen av miljöprogrammet med lokala målen. Varje år följs detta målarbete upp av miljömålskommitté och kommunstyrelsen och redovisas i kommunens årsredovisning

Syftet med denna miljöuppföljning är att genom beslutade indikatorer följa upp hur arbetet för att nå Nacka lokala miljömål fortlöper. För att arbetet ska kunna anpassas utefter de förutsättningar som finns i kommunen, utvärderas miljömålen årligen och revideras vid behov.

Miljömålskommittén bads att kommentera.

Miljömålskommittén betonade att det finns ett behov av att resultaten av miljömålen återkopplas till och följs upp av nämnderna så att de i sina respektive ansvarsområden kan planera för nya samt arbeta med befintliga åtgärder för att uppnå målen

Miljömålskommittén önskade att man får regelbundna återkopplingar av nämndernas och verksamheternas åtgärder och arbete med målen i sina möten.

Miljömålskommittén lämnade även följande anteckningar till kommunstyrelsen att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet med miljöprogrammet:

Peter Zethraeus (M) och Anna Kjellin Flory (M) lät anteckna följande:

Status på Nackas miljö är överlag god, vilket är glädjande. Av 36 indikatorer för de 6 miljömålen ligger vi i linje med målen på 30 st.

En särskild analys behöver göras kring miljömålet Giftfri miljö med indikatorerna ”Andel ekologisk mat i kommunens verksamhet” samt ”Andel miljömärkta varor som köps in av kommunen”. Indikatorerna visar långt avstånd till målnivåerna. Möjligtvis behövs andra indikatorer som är mer generella och som bidrar till klimatsmarta matinköp som tex ”inköp av lokalproducerad/närproducerad mat” eller transportsnålhet i inköp av klimatsmarta livsmedel.

Carl-Magnus Grenninger (S) och Hans Wigren (V) lämnade följande anteckning:

Vi anser att de eftersträvade målen skulle gynnas av att de åtföljdes av förslag till åtgärder, för att nå dessa mål.

Varje nämnd är insatt i sina specialområden. En stöttning ifrån dem som huvudsakligen sysslar med miljö- och klimatfrågor borde tjäna just miljön och klimatet.

Bjarne Hanson (L) lämnade följande anteckning:

Liberalerna ser med tillfredsställelse att arbetet med miljöindikatorer fortskrider och att vi nu har miljöindikatorer som kan vägleda allmänheten och arbetet i nämnderna.

Dokumentet brister dock många gånger i tydlighet och ibland fäster man sig vid indikatorer som i dagens miljödebatt inte har så stor betydelse. Förmodligen har de kommit med därför att man har data. Det finns ingen mening med att ta med stapeldiagram över bensen, radon mm. Målen är redan uppnådda! Stapeldiagram 2.1 och 2.2, för partiklar och kvävedioxid i klassrum, är för de flesta svårtolkade och bör förklaras bättre eller tas bort.

Ibland är mål satta orimligt högt. Det är svårt att tänka sig att vi uppnår god ekologisk status i våra vattenförekomster eller sjöar. För Saltsjön gäller också att tillståndet i den beror mer på Stockholm och Mälarkommuner än Nacka. Nacka har lämnat till vattenmyndigheten att bestämma vad som är vattenförekomst. I dagsläget följer Nacka därför våra insjöar betydligt sämre än ex Saltsjön, trots att sjöarna är känsligare för miljöpåverkan. När vi nu bygger stad utsätts framför allt våra sjöar, främst Järlasjön, för ökad miljöpåverkan.

En parameter, avstånd till parker, saknar fortfarande data. Det är otillfredsställande att man fortfarande saknar uppgift om den procentuella delen av befolkningen som har, eller kommer att ha, högst 300 m till park. Områden som är lämpliga till parker måste bestämmas nu när vi bygger stad. Det får inte bli så att kvarstående markområden som inte lämpar sig för bebyggelse, impediment, blir parker. Varför planläggs inte parkbebyggelse samtidigt med att vi planerar stad?

Roger Bydler (MP) läst anteckna följande:

Arbetet med strategin är tydligen fortfarande i ett inledande skede. Nästa steg är nu att göra en miniförstudie i form av en analys av befintligt underlag och material för att ta fram vilka kompletteringar som behöver göras för den planerade klimatanpassningsstrategin. Planen är att denna analys ska ge underlag för vad det kostar att ta fram den färdiga klimatanpassningsstrategin inför kommande års budget. Innebär att osäkerheten är stor vad gäller att strategin blir färdig under 2018.

I Länsstyrelsens rapport (Rapport 2014:14) som hänvisades till vid dragningen, står följande om kommuners ansvar:

- Ta fram en politiskt förankrad kommun- och förvaltningsövergripande klimatanpassningsplan, där sårbarheter inom kommunens gränser preciseras, åtgärder föreslås och ansvariga för genomförandet pekas ut.
- Bygg upp eller vidareutveckla en tvärsektoriell organisation för att arbeta strukturerat med klimatanpassningsfrågan och verka för att klimatanpassningsperspektivet genomsyrar den kommunala verksamheten.

Denna rapport publicerades alltså 2014. Som det ser ut nu kommer Nacka kommun inte att ha någon klimatanpassningsstrategi förrän 2019, mycket mindre ha den implementerad i verksamheten. En klimatanpassningsstrategi är även av stor betydelse för civilsamhället i övrigt, då konsekvenserna av de väderkatastrofer klimatförändringen för med sig drabbar medborgare på olika sätt, t.ex. som fastighetsägare. Ansvarsfrågorna och försäkringsbolagens tvekan att ta de allt högre kostnaderna för ovanliga väderföreteelser är osäkerhetsfaktorer som behöver lösas.

Nacka kommun har hittills lyckligtvis varit förskonad från den typ av väderkatastrofer som drabbat andra kommuner. Detta kan förstås inte tas som intäkt för att vi inte drabbas i framtiden. Tvärtom är sannolikheten mycket stor att översvämningar eller långvariga perioder med ovanligt höga temperaturer etc även kommer att inträffa här.

Vi har från Miljöpartiets sida framfört vikten av att en klimatanpassningsstrategi tas fram skyndsamt. De omfattande skador och kostnader som vi har sett drabba kommuner de senaste åren understryker vikten att det arbetet prioriteras.

Uppdaterat miljöprogram

Inom området "Begränsad klimatpåverkan" finns indikatorerna

1.1 Utsläpp av växthusgaser per person (ton/person)

1.2 Utsläpp av växthusgaser per person från vägtrafik (ton/person)

Vad gäller målen för dessa indikatorer har ambitionen varit att anpassa sig till de mål som gäller för det Klimatpolitiska ramverket. Nackas klimatmål utgår från de territoriella utsläppen, alltså samma avgränsning som används i det Klimatpolitiska ramverket. Det kan vara värt att komma ihåg att de territoriella utsläppen utgör i storleksordningen hälften av utsläppen baserad på vad vi konsumerar, det s.k. konsumtionsperspektivet. De territoriella utsläppen motsvarar därför inte de utsläppsminskningar vi i Sverige behöver göra för att leva upp till Parisavtalets mål.

Vid en jämförelse mellan vad som anges i uppföljningen av Nackas miljömål och de territoriella utsläppen på nationell nivå, bör utsläppen per person inte avvika speciellt mycket som nu är fallet. Det är naturligtvis glädjande om det är så, men som de framtagna uppgifterna nu visar orsakar vi i Nacka mindre än hälften så stora utsläpp som gäller i medeltal på nationell nivå. Utsläppen per person och år är i Nacka enligt uppföljningen ungefär 2 ton/person och år (2015 års uppgifter). På nationell nivå låg enligt de Naturvårdsverket uppgifter de territoriella utsläppen på 53,8 Mton, dvs drygt 5 ton per person och år. Vad gäller inrikes transporter (exkl. flyg) är utsläppen som de genererar enligt Naturvårdsverket 17,8 Mton per person och år 2015, medan i uppföljningen utsläppen anges till c:a 0,8 ton per person och år. Alltså mindre än hälften även här jämfört med nationell nivå.

Mot denna bakgrund är det nödvändigt att analysera vad som ingår i de uppgifter som anges i uppföljningen av miljömålen och hur skillnaderna kan vara så stora.

Inom området ”God bebyggd miljö” anges för indikatorn 5.3 Andel beslutade detaljplaner som arbetar utifrån ”Riktlinjer för hållbart byggande” att målet 2020 är 100%. I den uppföljning som har redovisats framgår att tillämpningen av riktlinjerna inte har haft något egentligt fokus på hållbarhetsfrågor ur ett miljö- och klimatperspektiv. I praktiken innebär detta att vi inte har någon samlad bedömning av hållbarheten i de omfattande nybyggnationer som sker i kommunen. Förhoppningsvis är läget gott, men vi har inga uppgifter att luta oss mot när vi säger det.

Eftersom detta är ett så viktigt område krävs att en överarbetning sker av de riktlinjer som har funnits sedan 2012 och att rutiner utvecklas för deras tillämpning och löpande uppföljning.

Indikator 5.7 ”Andel förskolor och skolor där radonhalten är under gränsvärdet”, bör nog tas bort när nästa revidering sker av miljömålen. Målnivån 100% är redan uppnådd och då radonhalten kontrolleras vid nybyggnationer finns ingen anledning att ha indikatorn kvar.

Inom området ”Ett rikt växt- och djurliv” saknas ingångsvärde för indikatorn 6.3 ”Utveckling för Nackas lokala indikatorarter”. På mötet sas att anledningen till detta är resursbrist, dvs en prioriteringsfråga. Vi talar nu om att vi är på väg in mot det sjätte massutdöendet – eller egentligen är inne i det – av jordens djurarter. Dramatiska minskningar av såväl ryggradsdjur, insekter och andra djurarter har konstaterats på många ställen i världen, även i Europa.

Det är angeläget att nuläget tas fram för denna indikator, speciellt som målet är att ”utvecklingen ska vara positiv för minst 25% av indikatorarterna och oförändrad för övriga”.

5. Klimatanpassningsstrategi – status

Översiktsplaneraren Henrik Svensson redogjorde status för arbetet med Klimatanpassningsstrategin.

Kommunen har som mål att under 2018 ta fram en klimatanpassningsstrategi.

För närvarande utförs en miniförstudie om kommunens redan befintliga material där man kartlägger vilka eventuella kompletteringar och resurser som behövs för det fortsatta arbetet med att ta fram en fullständig klimatanpassningsstrategi.

Under 2018 kommer miljömålskommittén att få återkoppling om hur arbetet med strategin fortlöper.

Ordförande Hans Peters avslutade mötet och tackade för kvällen.

Minnesanteckningar skrivna av Kaisa Kamppi, nämndsekreterare.